

بررسی نقش فاکتورهای موثر بر حوادث در موقعیت های خطرناک کار در ارتفاع در بین کارگران کارگاه های ساختمانی

دکتر حسینعلی بیگی^۱، کاوه اسکو^۲

۱- دانشیار مهندسی عمران، دانشگاه صنعتی نوشروانی بابل

۲- کارشناسی ارشد مهندسی عمران، مهندسی مدیریت ساخت، دانشگاه علوم توسعه پایدار آریا

چکیده:

سقوط از ارتفاع یکی از مهمترین خطرات موجود در اکثر کارگاههای ساختمانی محسوب میشود به طوری که بسیاری از کارگران در اثر عدم رعایت نکات ایمنی جان خود را از دست میدهند. در مطالعه حاضر به منظور بررسی نقش فاکتورهای موثر ایمنی در کاهش خطرات ناشی از کار در ارتفاع (مطالعه موردی کارگران ساختمانی در استان مازندران)، پس از بررسی مطالعات انجام شده در داخل و خارج از کشور در زمینه ایمنی، عوامل مؤثر بر عملکرد ایمنی کار در ارتفاع شناسایی شدند. برای تطبیق فاکتورهای مؤثر بر ایمنی با شرایط ساخت و ساز در استان مازندران به کمک مصاحبه با کارشناسان و صاحب نظران، برخی از فاکتورها حذف و برخی نیز اضافه گردیدند. پس از مطالعات صورت گرفته پرسشنامه ای طراحی گردید که شامل شش فاکتور منابع، مدیریت، مشوق ها، رضایت شغلی، خطر پذیری و جو ایمنی می باشد که در نهایت با استفاده از نرم افزار تحلیل آماری SPSS داده ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. در پژوهش حاضر برای آزمون نرمال بودن توزیع داده ها از آزمون کولموگروف اسمیرنوف استفاده گردید و با توجه به غیر طبیعی بودن داده ها از آزمون دو جمله ای استفاده شد. نتایج حاصل از آزمون دو جمله ای بیانگر این مطلب است که تمامی فاکتور ها که شامل منابع، مشوق، رضایت شغلی، خطر پذیری و جو ایمنی با کاهش خطرات حوادث ناشی از کار در ارتفاع، در کارگران ساختمانی رابطه معنی داری دارند.

کلمات کلیدی: ایمنی، کارگاه های ساختمانی، کار در ارتفاع، SPSS

اصلی

۱-مقدمه:

صنعت ساخت و ساز یکی از مهمترین و اشتغال زا ترین صنایع کشور است. بنابراین با توجه به مسائل مربوط به ایمنی و سلامت شغلی کارگران و کارکنان در این صنعت مهم می باشد. از آنجا که فعالیتهای عمرانی بسیار متنوع و پیچیده می باشند ریسک فراوانی در این گونه فعالیت ها مشاهده می شوند لذا آثار و تبعات عدم رعایت ایمنی و پیشامد حوادث برای گروه های ذینفع بسیار پر هزینه و بعضا غیر قابل جبران خواهد بود. از آنجا که یک حادثه ساختمانی می تواند از نظر اقتصادی و اجتماعی خساراتی به فرد و اجتماع وارد کند این نتیجه عاید می گردد که جلوگیری از حوادث ساختمانی قسمتی از منابع مالی و انسانی جامعه را که از عوامل تولید اقتصادی هستند حفظ می نماید واز فشارها و ناراحتی های روانی کارگران حادثه دیده و خانواده آنها و جامعه جلوگیری به عمل می آورد [۱].

ساخت و ساز فعالیت پیچیده ای است که در آن ذینفعان مختلفی تحت چالش ثابت ناشی از تقاضاها و احتیاجات این فعالیت کار می کنند و هر کار چندین فاکتور ایمنی و ریسک خواهد داشت که برای تعیین و استقرار به سیستم های مدیریت کیفیت و ایمنی نیاز دارند. فاکتورهای ریسک متعددی از جمله ساختار سازمانی روابط و ارتباطات دستورالعمل های واضح فرهنگ ایمنی آیین نامه ها و استانداردها آموزش رهبری و مسولیت پذیری به عنوان عواملی پیشنهاد شده اند که بر روی ایمنی عمومی در محل کار تاثیر گذارند [۲].

صنعت ساختمان بنا بر گزارشات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به عنوان یکی از بخش های صنعت محسوب می شود که بالاترین میزان حوادث و در عین حال جدی ترین حوادث را به خود اختصاص داده است [۳].